

Voorjaarsbezoek aan Cyprus (Grieks-Cyprische deel)

Paul Herfs & Gabriëlle de Groot

foto's van de schrijvers

Inleiding

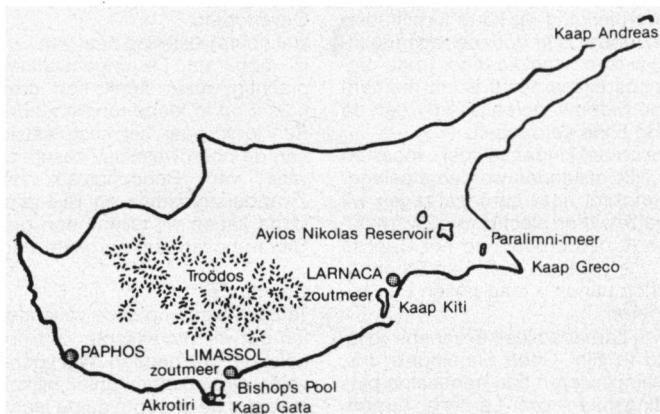
Op zoek naar een interessante (vogel)vakantiebestemming kwamen wij dit jaar uit in het Grieks-Cyprische deel van Cyprus. In de periode van 24 april tot 8 mei 1990 wilden wij nagaan of een bezoek aan dit eiland de moeite waard zou zijn. Wij zochten en vonden informatie over vogelgebieden op Cyprus in het boek van Gooders & Van den Berg getiteld 'De belangrijkste vogelgebieden in Europa' (1989).

Waarnemingen

Hier volgt een korte impressie van onze ervaringen in de verschillende delen van Cyprus. Wij verbleven in drie verschillende plaatsen, te weten:

1. Limassol
2. Pedhoulas
3. Paphos

Limassol en Paphos zijn beide kustplaatsen, terwijl Pedhoulas midden in het Troödos-gebergte ligt.

Het schiereiland Akrotiri ten zuidwesten van Limassol is met name interessant vanwege het grote zoutmeer, poelen, rietlanden en kleine bossjes. Gooders et al noemen dit het 'beroemdste vogelgebied van het eiland. Hier ligt een groot zoutmeer met Flamingo's, reigers en steltlopers'. Wij werden bij aankomst echter teleurgesteld, toen het grote zoutmeer geen druppel water meer bleek te bevatten. De vele vogels moesten dan ook elders worden gezocht. Uiteindelijk vonden wij de vogels aan poeltjes (zie foto 1) vlak bij de kust. De verreweg interessantste poel was omgeven met een hoge stenen muur, waarachter wij industriële activiteiten vermoedden. Staande op een berg van stenen kon je reigers en steltlo-

pers aanschouwen. Zo zagen wij daar: Kleine Zilverreiger, Ralreiger, Zwarte Ibis, Steltkluit, Sporenkievit, Poelruiter, Groenpootruiter, Witvleugelstern, Witwangstern, Lachstern. Helaas lag het bezaaid met lege patroonhuizen, een ervaring die wij op alle plaatsen opdeden waar wij naar vogels zochten.

Bij het verlaten van Limassol in de richting van Larnaca valt op dat Cyprus ten prooi valt aan een gigantische roofofbouw op het natuurlijk milieu. Dit alles ter meerdere eere en glorie van het massatoerisme. Over een afstand van 15 kilometer is de kustlijn volgebouwd met hotels en appartementen. Om in de waterbehoefte van toeristen te kunnen voorzien, zijn in de buurt van toeristi-

Poel nabij Lady's Mile ten zuiden van Limassol.

Germasogeladam ten noordoosten van Limassol.

sche centra grote dammen (zie foto 2) gebouwd en heeft men dalen onder water laten stromen. Daarmee verdwijnen de oorspronkelijke riviertjes en de rivierbeddingen liggen dan ook grotendeels droog. Het spreekt voor zich dat de tol voor flora en fauna hoog is. En het lijkt er niet op dat aan de biotoopvernietiging op korte termijn een einde zal komen, ook al is er door de regering inmiddels een bouwstop uitgevaardigd. In de omgeving van Paphos bijvoorbeeld wordt momenteel zo veel nieuwbouw gerealiseerd, dat de plaats in omvang bijna verdubbelt.

Om interessante ontdekkingen te doen, moesten dan ook behoorlijke afstanden worden afgelegd. Op weg van Limassol naar Larnaca zagen wij een enkele Scharrelaar en slechts één Zwartkopgors, vogels die je bijvoorbeeld op het Griekse eiland Kos in ruime mate aantreft. Een Steppenkiekendief liet zich minuten lang boven een korenveld bewonderen.

Het zoutmeer van Larnaca bleek eveneens volledig opgedroogd te zijn. Geen Flamingo's dus, maar wel Woestijnplevieren aan een kleine plas naast de landingsbaan van Larnaca Airport. Langs de kustlijn bij het plaatsje Zygi ontdekten wij een (schuwe) Smyrna IJsvogel. Onze poging om de vogel twee dagen later nogmaals te kunnen aanschouwen was vergeefs.

Wij verbleven drie dagen in het Troödosgebergte, alwaar het toerisme nog geen ernstige sporen heeft nagelaten. In de kleine bergdorpjes leeft men voor een deel van de opbrengst van de vele fruitbomen (voornamelijk kersen en abrikozen). In de boomgaarden troffen wij veel zangvogels aan. In de nabijheid van ons hotel hoorden wij zowel overdag als 's avonds de Dwergooruil op monotone wijze roepen. In de bergen zagen wij tot twee keer toe een Hop en veelvuldig namen wij de Maskerklauwier waar. Wij zagen verscheidene paartjes Bruinkeelortolaan. Wij liepen drie dagen door de bergen, waarbij wij steeds maar weer de toppen afspeurden om vooral Vale Gier en Keizerarend niet te missen. Maar wij zagen de eerste Vale Gier, twintig meter boven onze taxi hangend, toen wij het gebergte verlieten. Onze laatste dagen brachten wij in de omgeving van Paphos door. Wij volgden de aanwijzing van Gooders et al op en speurden in het oosten het riviertje de Dhiarizos af. Inderdaad troffen we daar luid roepend een mannelijk exemplaar van

de Halsbandfrankolin aan. Hij liet zich tot op geringe afstand benaderen, hetgeen met dit schietgrage volk wel niet zal leiden tot het bereiken van een hoge leeftijd. Even later zagen wij ook een vrouwelijk exemplaar in zijn nabijheid. Verder zagen wij tijdens deze tocht Kleine Zilverreigers en Oeverlopers.

Het noordwestelijke deel van Cyprus is betrekkelijk ongerept. De ongeasfalteerde kustroute is prachtig, maar heeft een grote aantrekkingskracht op in jeeps rondrijdende toeristen. Een tocht naar het kustplaatsje Polis, gelegen aan de noordwestkust, resulteerde in de observatie van Roodpootvalk, Roodkopklauwier, Zwartborstgrasmus en Bijeneter. Vanaf een afstand zagen wij tevens een groep van vijf Vale Gieren boven een bergkam hangen.

Conclusie

Terugblikkend op deze vakantie kunnen wij stellen dat wij interessante waarnemingen (van vogels) hebben gedaan. Wat vooral tegenvalt is dat vele waarnemingen uniek blijken te zijn. Storend is verder de ongebreidelde jacht en de gewoonte om 'overal en nergens' (grof) vuil te storten. Onzes inziens hangt de beperktheid van het aantal waargenomen exemplaren van bepaalde soorten (zoals Roodkopklauwier, Hop, Scharrelaar, Bijeneter, Zwartkopgors) samen met de eerdergenoemde biotoopvernietiging. Het feit dat zeer weinig (verschillende soorten) stootvogels werden geobserveerd, sterkt ons in deze opvatting. In tegenstelling tot wat Gooders et al beweren over de hinderlijke aanwezigheid van militairen, hebben wij wel degelijk verrekijkers en foto-toestel gehanteerd zonder dat wij zijn lastig gevallen.

Een reis naar dit eiland, met het doel om vogels te zien, is nog steeds aan te raden. Om de kans op opgedroogde zoutmeren te minimaliseren is een verblijf in het vroege voorjaar (omstreeks maart) aan te raden.

Of Cyprus op de lange termijn leefbaar zal blijven voor vogels, reptielen, zoogdieren en planten zal de toekomst uit moeten wijzen. De aan het milieu toegebrachte schade, veroorzaakt door massatoerisme en ontbrekend milieubewustzijn, lijkt nu reeds onherstelbaar. Voor mensen die willen genieten van de natuurlijke rijkdom van Cyprus, is haast geboden.